

ชื่อเรื่อง	การมีส่วนร่วมของเกษตรกรต่อภารกิจด้านส่งเสริมการเกษตร ของเทศบาลตำบลแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่
ชื่อผู้เขียน	นายชัยวุฒิ ถวาย
ชื่อปริญญา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร.วีรศักดิ์ ปรกติ

บทคัดย่อ

การศึกษาการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของเกษตรกรต่อภารกิจด้านส่งเสริมการเกษตรของเทศบาลตำบลแม่โจ้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาดังนี้ 1) ปัจจัยทางด้านบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่โจ้ 2) การมีส่วนร่วมของเกษตรกรต่อภารกิจด้านส่งเสริมการเกษตรของเทศบาลตำบลแม่โจ้ และ 3) ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรต่อการบริหารภารกิจส่งเสริมการเกษตรของเทศบาลตำบลแม่โจ้จากเกษตรกรในเขตเทศบาลตำบลแม่โจ้ จำนวน 381 ราย ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน โดยใช้แบบสอบถามในการรวบรวมข้อมูล และนำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัย โดยใช้สถิติค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรในเขตเทศบาลตำบลแม่โจ้ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุโดยเฉลี่ย 43 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา มีรายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน 8,866.79 บาท ประกอบอาชีพหลักทางการเกษตรด้วยการปลูกทำพืชไร่ มีอาชีพรองคือเป็นแรงงานรับจ้างทั่วไป มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวระหว่าง 3-5 คนโดยเป็นแรงงานทางการเกษตรจำนวน 2 คนต่อครอบครัว และส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มปุย

เกษตรกรในเขตเทศบาลตำบลแม่โจ้ ได้รับทราบข่าวสารของโครงการสนับสนุนวัสดุการเกษตรมากที่สุด และเข้าร่วมโครงการสนับสนุนวัสดุการเกษตรมากที่สุดเช่นกัน

สำหรับในภาพรวมการมีส่วนร่วมของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางเกือบทั้งหมด เรียงตามลำดับดังนี้ การมีส่วนร่วมในระดับขั้นการรับผลประโยชน์จากการพัฒนา การมีส่วนร่วมในระดับขั้นริเริ่ม การมีส่วนร่วมในระดับขั้นดำเนินการพัฒนา การมีส่วนร่วมในระดับขั้นประเมินผลการพัฒนา การมีส่วนร่วมในระดับขั้นประเมินสถานการณ์โครงการ ยกเว้นการมีส่วนร่วมในระดับขั้นการวางแผน ที่เกษตรกรมีส่วนร่วมน้อย

1. ผู้ให้ข้อมูลมีส่วนร่วมขั้นริเริ่มโดยรวมในระดับปานกลางโดยผู้ให้ข้อมูลมีส่วนร่วมในระดับมากในประเด็น การได้พูดคุยเรื่องความต้องการภารกิจด้านส่งเสริมการเกษตรภายในชุมชน

ของตนเอง นอกจากนั้นผู้ให้ข้อมูลมีแรงจูงใจในระดับปานกลางในประเด็น 1) ค้นหาความจำเป็นในการเข้าร่วมภารกิจด้านส่งเสริมและพัฒนากิจกรรม 2) การได้เสนอปัญหา หรือข้อเสนอแนะด้วยวาจาเกี่ยวกับปัญหาภารกิจด้านส่งเสริมกิจกรรม 3) เขียนเสนอปัญหาหรือข้อเสนอแนะภารกิจด้านส่งเสริมและพัฒนากิจกรรม 4) เสนอแนวทางการแก้ไขภารกิจด้านส่งเสริมกิจกรรมในหมู่บ้านชุมชน 5) ริเริ่มวางแผนโครงการภารกิจด้านส่งเสริมกิจกรรม 6) แสดงความคิดเห็นในการกำหนดนโยบาย เพื่อนำไปพัฒนาหมู่บ้าน ชุมชนของตนเอง 7) พิจารณาแนวทางและความเป็นไปได้ในโครงการด้านการกิจกรรมของชุมชน และ 8) จัดเรียงลำดับความสำคัญก่อนหลังของโครงการ

2. ผู้ให้ข้อมูลมีส่วนร่วมขึ้นวางแผนโดยรวมในระดับน้อย โดยผู้ให้ข้อมูลมีส่วนร่วมในระดับน้อยในประเด็น 1) จัดทำข้อมูลเกี่ยวกับภารกิจด้านส่งเสริมและพัฒนากิจกรรม 2) การจัดขั้นตอนการวางแผนตามลำดับก่อนหลัง 3) จัดทำแผน/โครงการภารกิจด้านส่งเสริมและพัฒนากิจกรรม 4) กำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการส่งเสริมและพัฒนากิจกรรม และ 5) จัดเรียงลำดับความสำคัญก่อนหลังของโครงการ

3. ผู้ให้ข้อมูลมีส่วนร่วมขึ้นดำเนินการพัฒนาโดยรวมในระดับปานกลาง โดยผู้ให้ข้อมูลมีส่วนร่วมในระดับปานกลางในประเด็น 1) ทำภารกิจด้านส่งเสริมและพัฒนากิจกรรม 2) ประชาสัมพันธ์ภารกิจด้านส่งเสริมฯ กิจกรรม 3) ประสานงานในภารกิจด้านส่งเสริมฯ 4) ขอความช่วยเหลือจากภายนอก 5) สนับสนุนภารกิจด้านส่งเสริมฯ และ 6) บริหารภารกิจด้านส่งเสริมและพัฒนากิจกรรม

4. ผู้ให้ข้อมูลมีส่วนร่วมขึ้นประเมินสถานการณ์โดยรวมในระดับปานกลาง โดยผู้ให้ข้อมูลมีส่วนร่วมในระดับปานกลางในประเด็น 1) ประเมินการปฏิบัติการกิจฯ และ 2) การประเมินโครงการ

5. ผู้ให้ข้อมูลมีส่วนร่วมขึ้นการรับผลประโยชน์โดยรวมในระดับปานกลาง โดยผู้ให้ข้อมูลมีส่วนร่วมในระดับปานกลางในประเด็น 1) ด้านวัตถุ และ 2) ด้านการพัฒนาจิตใจ

6. ผู้ให้ข้อมูลมีส่วนร่วมขึ้นประเมินผลการพัฒนาโดยรวมในระดับปานกลาง โดยผู้ให้ข้อมูลมีส่วนร่วมในระดับปานกลางในประเด็น 1) เก็บรวบรวมข้อมูลภารกิจด้านส่งเสริมกิจกรรม 2) สร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลภารกิจด้านส่งเสริมและพัฒนากิจกรรม 3) ค้นหาเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลภารกิจด้านส่งเสริมและพัฒนากิจกรรม 4) รายงานประเมินผลการกิจด้านส่งเสริมและพัฒนากิจกรรม 5) รายงานติดตามภารกิจด้านส่งเสริมและพัฒนากิจกรรม 6) การประเมินความสำเร็จของภารกิจด้านส่งเสริมกิจกรรม และ 7) การประเมินความก้าวหน้าของภารกิจด้านส่งเสริมกิจกรรมความก้าวหน้าเป็นระยะๆ

Title	Farmers' Participation in Agricultural Extension Tasks of Maejo Sub-district Municipality, Chiangmai
Author	Mr. Chaiwut Thawai
Degree of	Master of Science in Agricultural Extension
Advisory Committee Chairperson	Dr. Weerasak Prokkati

ABSTRACT

The objectives of this study were to investigate the following: 1) factors on socio-economic characteristics of farmers in Maejo municipality area; 2) farmers' participation in agricultural extension tasks of Maejo municipality; and 3) problems encountered and suggestions of the farmers towards agricultural extension tasks of Maejo municipality. Respondents in this study consisted of 381 farmers obtained from multi-stage random sampling. A set of questionnaire was used as a tool for data collection. Obtained data were analyzed by using the Statistical package for finding mean, percentage and standard deviation.

Findings showed that more than one-half of the respondents were male, 43 years old on average, and elementary school graduates. They had an average monthly income of 8,866.79 baht. Their main agricultural occupation was cropping and their supplementary occupation was being hired workers. They had an average family members of 3-5 persons and 2 of them were family labourers. It was also found that most of the respondents were members of a fertilizer group. They perceived information on the agricultural material support project most and they also participated in the project most.

With regards to the farmers' participation, most of the respondents had a moderate level of participation in the followings: 1) obtaining benefits from development; 2) assessment of development; 3) initiation stage; 4) development implementation; and 5) assessment of project situations. However, it was that the respondents had a low level of participation in planning stage. The following were looked into details:

1. The respondents had a moderate level of participation in the initiation stage. They only had a high level of participation in the discussion on need for agricultural extension tasks within their community. The respondents had a moderate level of motivation in the

following aspects: 1) seeking for needs for participation in agricultural extension and development tasks; 2) problems encountered and suggestions orally about agricultural extension tasks; 3) proposing of problems encountered and suggestions in writing about agricultural extension and development tasks; 4) proposing guidelines for the improvement of agricultural extension tasks in the village and community; 5) planning a project agricultural extension tasks; 6) presenting opinions on the determination of a policy for the development of their respective villages and community; 7) taking consideration on guidelines and possibility on agricultural projects of the community; and 8) ranking the degree of importance of each project.

2. The respondents had a low level of participation in planning stage in all aspects as follows: 1) preparation of information about the tasks on agricultural extension and development; 2) arrangement of planning steps; 3) preparation of a plan/project on agricultural extension and development tasks; 4) determination of objectives of agricultural extension and development projects; and 5) ranking the degree of importance of the projects.

3. The respondents had a moderate level of participation in the development stage in almost all aspects as follows: 1) implementation on the tasks of agricultural extension and development; 2) doing public relations on the tasks of agricultural extension and development; 3) coordination on the tasks of agricultural extension and development; 4) asking for assistance from the external organizations; and 5) supporting the tasks of agricultural extension and development.

4. The respondents had a moderate level of participation in the situation assuagement stage in all aspects as follows: 1) task implementation assessment; and 2) project assessment.

5. The respondents had a moderate level of participation in the benefit sharing stage in all aspects as follows: 1) objects and 2) spiritual development.

6. The respondents had a moderate level of participation in the assessment of development in all aspects as follows: 1) collection of information on agricultural extension tasks; 2) making a tool for collecting information on agricultural extension and development tasks; 3) finding a tool for collecting information on agricultural extension and development; 4) reporting the outcome of task implementation; 5) reporting on the monitoring of the tasks of agricultural extension and development; 6) assessment of the success in the task of agricultural extension; and 7) continuously assessment of the progress of the tasks of agricultural extension.